

๙๙พรอสำนักพิมพ์

พุทธศักราชอัสดง กับทรงจำของทรงจำ ของแมวกุหลาบดำ

วีรพร นิธิประภา

การอ่านคือรากฐานที่สำคัญ

ตื่นเช้าขงก็จะเดินไปมหาวิทยาลัย ตกเย็นก็กลับมานั่งอ่านหนังสือ
เขียนบทกวีซึ่งไม่เคยส่งตีพิมพ์ที่ไหน ฟังเสียงเดินของหัวใจ
ที่เอาแต่สะทอนก้องเสียงงันอยู่ในอกตนไปในห้องพักเล็ก ๆ ตามลำพัง
และจะรู้สึกลอดภัยก็แต่ในพื้นที่แบบบางหว่างฟองอากาศน้ำแข็งสองกระเปาะ
กระเปาะหนึ่งครอบกันเขาเอาไว้จากโลกแล้งไร้ที่เขาไม่อาจเชื่อมโยง
อีกอันคอยเติมเต็มภายในด้วยความว่างโหวง...และปกป้องเขาไว้จากตัวเอง

- วีรพร นิธิประภา

 หนังสือคุณภาพ
โดยอนริสุนร์กรุป

คำนำสำนักพิมพ์

เรื่องราวทั้งหมดล้วนเกิดขึ้นจากความจำ

ทรงจำ

และไม่จำ...

พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ ว่าด้วยเรื่องราวอันหลากหลายไหลราวเรือไร้ทิศทาง ผู้ก้อนจำเข้ากับ ก้อนทรงจำร่วมกับก้อนไม่จำผ่านมุมมองของแมวกุหลาบ แมวดำ ที่เหมือนมีตัวตนแต่บางมุมกลับไร้ตน นายแสดงกลุ่มคนแหงววิน กะพร่องกะแพรงที่ไม่ถูกบันทึกในหน้าประวัติศาสตร์ใดให้ กล่าวขาน มันพร้อมจะเล่าอย่างจริงบ้างไม่จริงบ้าง เป็นลึ่ว เบลอพรวดแต่เชื่อมโยงกันจากเรื่องสู่เรื่อง รุนสู่รุน ส่งเสนอ หลากชีวิตในประเทศไร้ราก ระหกระเหินผ่านเกาะแก่งลำธาร ความสัมพันธ์ ทั้งสัมพันธ์เชิงรู้สึก - เหมือนที่ผู้เขียนใช้คำว่า เพิ่งรู้สึการู้สึก เชิงการมีอยู่ บ้างพลัดสูญ บ้างหลงหาย มี หลงเหลือเหนียวแน่นอยู่ส่วนหนึ่ง กระนั้นกลับกระท่อนกระแต่น เหลือเกิน อันหาใช้ความกระท่อนกระแต่นในพลังแห่งภาษาและการถ่ายทอดแสนประณีตวิจิตรไม่ หากแต่หมายถึงกระท่อน- กระแต่นในชะตากรรมแหงววินปวดเจ็บที่หลากหลายชีวิตในเรื่องเล่า ต้องพบเจอ

นอกเหนือจากการทำงานเชิงโครงสร้างอันกรอบรวมเข้าด้วย ประเด็นทางสังคม บัจเจก อัตลักษณ์ ชนชั้น ครอบครัว คนชายขอบ ประวัติศาสตร์แล้ว สิ่งที่ฉายชัดเกินมองข้ามคือ

การทำงานเชิงอารมณ์กับคนอ่าน ด้วยเหตุแห่งความเบลอลือเลื่องระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องสมมติที่เกี่ยวข้องเป็นก้อนเดียว แต่ลาญแหลกเป็นหลายก้อนนั้นพลัดเปลี่ยนเวียนวนซ้ำกระทำต่อคนอ่านรอบแล้วรอบเล่าไม่ละวาง อย่างท่อนความหนึ่งในเรื่อง “ทั้งชีวิตของเขาหาได้มีแก่นสารมากไปกว่าดินร่นคันหาสิ่งอันอาจทำให้ใจรักได้ในโลกแล้ง และถ้าโหมรักไม่กี่สิ่งนั้นไปจนสุดหัวใจ เพียงเพื่อจะพลัดพรากจากพวกมันไปอีกและอีก...ซ้ำแล้วซ้ำอีก” สัมพันธ์ร่างสัมพันธ์ของตัวละครหลัก จงสว่างเป็นหวัง จรุงสินเป็นสิ่ง เจริตศรีเป็นซี จิตรไสวเป็นไหว จรัสแสงเป็นเส็ง และอื่นๆ หรือฉากเล็กๆ ตอนทวดเส็งยมจ้างคนเขียนจดหมายไปหาเมียอีกคนที่แผ่นดินใหญ่ของทวดตง จดหมายที่ไม่เคยถูกตอบกลับแต่ถูกอ่านซ้ำโดยทายาทอีกคน เดียวดายวนเวียนเปลี่ยนผ่านเป็นสมบัติชิ้นเดียวชิ้นสุดท้าย ไปจนถึงชีวิตตัวละครประกอบเล็กแจ็กชายเกลือผู้สิ้นหวังแต่โหยหาและโหยหวน และอีกมาก สิ่งเหล่านี้ซบแน่นให้วีรพร นิติประภา เป็นเหมือนคิลิปินใจร้ายผู้งดชะตากรรมตัวละครทุกตัวมารังแกทั้งตัวตัวละครเองตลอดจนคนอ่านรอบแล้วรอบเล่า หลายฉากตอนมาแบบเรื่อยเอื่อยแต่มีวนขดลงฆ่าความรู้สึกและต่อมน้ำตาชะงัด ฐานะผู้ติดตามแต่ต้นอดไม่ได้ที่จะหลุดปากพร่ำคำ *สงสาร สงสาร สงสาร* ซ้ำซากอย่างนั้นจวบจนหน้าสุดท้าย จงสว่างคือตัวแทนครอบครัวคลุมคำอธิบายข้างต้น *กาฝาก รังไร ไร้รัก ไร้ทรงจำ เก็บงำ เจียบเจียบ แล้วตายจาก* ได้ดี

องค์ประกอบสำคัญอันถือเป็นข้อผิดพลาดหากหลุดเลือนไม่พุดถึงคือฉาก ดังบางคนเคยกล่าวไว้ว่า “หากฉากจำลองได้จริง อะไรเดินเข้าฉากก็ย่อมจริง” ตัวหนังสือของวีรพรประกอบ

ฟ้าเป็นหลังคา คอนกรีต ดิน น้ำเป็นผืนพรหม เรือกสวนอาคาร
เก่าใหม่ผสมเลื่อนตัวเข้าออกดูมีชีวิต ย้อมทับด้วยสีแห่งอดีต
มืดๆ ซีนๆ งามแซมด้วยแสงฉาบฉายเป็นจังหวะ เห็นภาพ
แห่งพจน์เกินจินตนา ชับเน้นเรื่องราวและตัวละครในพื้นที่ให้มี
ชีวิตไปจนถึงวันไร้ชีวิตได้อย่างลงตัว

เกินกล่าวคำยินดียิ่งกว่ายินดี เป็นความยินดีอย่างยิ่งที่
พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวภูหลายดำ รางวัล
วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (The S.E.A. Write
Award) ประจำปีพ.ศ. 2561 เดินทางผ่านกาลเวลาจากแห่งที่หนึ่ง
มายังที่แห่งปัจจุบัน แพรวสำนักพิมพ์ขอบคุณเกียรติและความ
ไว้วางใจที่ผู้เขียนมอบให้สำนักพิมพ์เป็นผู้ส่งต่องานวรรณกรรม
ในดวงใจใครหลายคนเรื่องนี้ได้โลดแล่นบนบรรณพิภพอีกครั้ง
ทั้งยังหวังผนวกรวมฉบับแพรวสำนักพิมพ์เข้าเป็นส่วนหนึ่งใน
ความจำอันมีต่อเรื่องนี้ในใจผู้ที่เคยอ่าน หมายรวมถึงหวังสร้าง
แรงกระเพื่อมและวูบไหวอีกครั้งเป็น ทรงจำใหม่ให้กับผู้ที่ยัง
ไม่เคยได้อ่าน

เรื่องราวทั้งหมดล้วนเกิดขึ้นจากความจำ
ทรงจำ
และไม่จำ...อีกครั้ง

||แพรวสำนักพิมพ์

คำนำผู้เขียน

เคยสิ คุณต้องเคยรู้จักช่วงขณะแบบนั้น นาที่สั้นๆ ที่ตื่นขึ้น
กลางดึกหลังพายุ ทุกอย่างสงบ และนิ่ง และเงียบสงัด คุณ
รู้สึกผ่อนคลายโดยไม่รู้จะทำไมะ ขณะสูดลมหายใจเข้าลึกๆ แต่ยังไม่
ทันได้ผล็อยหลับกลับไปอีก สายฟ้าก็ฟาดเปรี้ยงปร้าง แล้วฝน
ก็ตกกระหน่ำอีก

คุณต้องเคยผ่านช่วงขณะแบบนั้น...ทำไมถึงจะไม่ เต็มระบำ
เมามันสุดเหวี่ยง ขณะกำลังรอเสียงเพลงใหม่ขึ้น ไฟก็เปิดไฟ
สว่างจ้าจนคุณน้ำตาไหล...ได้เวลาบาร์เล็กแล้ว ไม่ก็รอให้ใคร
สักคนโทร.มา...เก็บกำไรศัพท์กดลงบนหัวใจมาตลอดคำ เพื่อจะ
พบว่าโทรศัพท์ที่ตั้งตอนเที่ยงคืนเป็นคนเมาโทร.ผิด หรืออ่าน
นิยายไปจนถึงตอนที่คิดว่าดีที่สุดในเล่ม แต่พอพลิกหน้ากระดาษ
ก็พบว่ามันเป็นหน้าสุดท้าย

เคยสิ คุณต้องเคยรบเร้าแม่จะเป็นจะตายให้ซื้อขนมเค้กให้
เพื่อจะพบวาระที่คุณชอบหมด มีหน้าซำแม้อยู่ซื้อรสที่คุณ
เกลียดที่สุดกลับมาเพราะมันเหลืออยู่แค่นั้น และหลังสงคราม
รบเร้ายาวนานตลอดเช้า คุณก็ทำได้แค่นั่งอยู่อย่างนั้น ในกลาง
แสงไฟน้อยแรงเทียนที่โต๊ะกินข้าว กล้ากินเค้กบ้านนั้นไปทีละคำ
ทีละคำ

แล้วชีวิตของคุณ...คุณก็ไม่เคยเข้าใจว่าทำไมคุณถึง
เกลียดการตื่นขึ้นในคามมืด ทำไมคุณถึงไม่ตื่นระบ้ำอีก ทำไม
ปิดโทรทัศน์ตั้งแต่หัวค่ำ เลิกกินขนมเค้ก ไม่ชอบอ่านนิยาย
และบางครั้ง...นาน ๆ ครั้งหรือก ทรงจำของชั่วขณะเล็กจ้อย
ราวกับฝุ่นธุลีเหล่านี้ก็อาจผุดย่อน...ราง ๆ และคุณก็ได้แต่นึกข้น
ตัวเองที่เคยหวัง...มากขนาดนั้น

นี่คือนิยายที่เขียนถึงวินาทีระหว่างคลื่นลูกที่สามและสี่ของ
สิ้นามิ

วินาทีอันแสนจะเปราะบางตรงกลาง **ระหว่าง** ความหวัง

วีรพร นิติประภา

ดินแดนสุดหล้าฟ้าเขียว

วันละสองครั้ง ตอนสายกับบ่ายแก่...รถไฟจะแล่นผ่าน ทัศนไต่
บ้านที่นิ่งงันกับมืดทึมตลอดเวลานั้นก็จะฟื้นคืน อีกทั้งครึกโครม
ด้วยชีวิตชีวา สรรพสำเนียง ความเคลื่อนไหว น้ำในแก้วบน
โต๊ะกินข้าวจะสั่นกระเพื่อมราวกับกำลังเดือดพล่าน กระจกฉาย
พิภพเขียวขุ่นมัวจะระรั้วตัวเข้ากับกรอบช่องแสงกรราวๆ ฝุ่นจะ
อวลลอยจากพื้นขึ้นส่องประกายระยิบระยับ ละล่องลอยแว้งคว้าง
ราวกับละอองกาบเพชรหลงทาง ข้าวของโดยเฉพาะชิ้นเล็ก ๆ
จะพากันเคลื่อนขยับจากที่ของมันไปที่ละน้อย ทำให้แม่ต้องคอย
หยุดจัดกลับเข้าที่เดิมเวลาเดินผ่าน

และนานๆ...บางที กล่องดนตรีในขวดเหล้ารูปประฆังคว่ำบน
หิ้งในห้องนั่งเล่นก็จะลั่นทำนองออกมาเอง เป็นบทเพลงกระแว-
กระแห่ว แตกร้าว วุ่นวีน แหละเป็นในเวลาแบบนี้ที่ตึกตา
ผู้ชายใส่สูทกับผู้หญิงกระโปรงบานสีชมพูที่อยู่ในกระเปาะแก้ว
ตรงกลางขวดจะออกเต็นรำ เกาะเกี่ยวกันงอแงเงิน ขยับเคลื่อน
เหมือนเดินเลื่อนลอยเป็นวงกลม...รอบหนึ่งไม่กี่ครั้งรอบ ก่อน
จะหยุด มองตรงไปข้างหน้าด้วยดวงตาเบิกโพลงงุนงงของนก
ปล่อยแข่งขาตักไกวน้อยๆ จนค่อยๆ แน่นิ่ง ไม่ไหวติงไปไม่รู้หนาน

ถึงเมื่อไหร่จึงจะได้ขยับเด่นรำด้วยกันอีก ไม่มีเหล่าเหลือนในขวด
นานแล้ว มีแต่น้ำละลายหมึกสีน้ำเงินถูกใส่ไว้แทน และทำให้
มันกลายเป็นโลกเล็กจ้อยในครอบงำของรติกาลอันไม่มีสิ้นสุด

พอเห็นต้นฉำฉาในสวนระริวไบและได้ยินเสียงหวูดครวญ
มาไกลๆ ในสายลม ดาวจะริบลิ้มตัวลงนอนกับพื้น ทางฝามี
ทั้งสองข้าง نابกับแผ่นกระดานที่ขึ้นยืนราวกับขอนไม้เก็บขึ้นมา
จากกันแม่น้ำ กดร่างแนบ หลับตาแน่น เพื่อจะรู้สึกถึงแรง
สั่นสะเทือนที่สะท้อนผ่านพื้นเข้ามาในตัว มันเป็นชั่วขณะของ
การเชื่อมโยงอันแปลกประหลาด ระหว่างดาวซึ่งอายุสิบสองแล้ว
และไม่เคยจากบ้านไปไหน กับรถไฟที่แล่นจากที่หนึ่งไปยังอีก
ทุกที่ กับผู้คนตามช่องทางต่างๆ ซึ่งจะเป็นเส้นลากวิวัฒนาการ
สีขาวเวลามองผ่านช่องแคบๆ หว่างรั้วพระทองออกไป นอกจาก
บางหนที่รถไฟบางขบวนจะแล่นผ่านเชิงขั้วที่ดาวถึงจะมองเห็น
ใบหน้าอ้ากว้างกับดวงตาว่างเปล่าพวกนั้น เรียงสลอน...ค่อยๆ
ผิงขึ้นลงบนกันและกัน ทีละหน้า ทีละหน้า แต่ก็นานๆ
หรือก ส่วนใหญ่พวกมันจะหือตะบึงผ่านไปเร็วรีราวลมสลาดัน

สักวันหนึ่งก่อนเฮอะหนูดาว สักวันไอร์รถไฟบ้าๆนี่จะต้องลาก
เอาบ้านทั้งหลังไปด้วยกันกับมัน ยายศรีชอบพูดเวลารถไฟมา
และทำดาวหัวเราะชอบใจเมื่อนึกภาพรถไฟบึงตะบึงไปบนราง
กะฉีกกะฉัก กะฉีกกะฉักโครมคราม...มีบ้านสีฟ้าของเขาตีลังกา
หกคะเมนกระเด็นกระดอนพวงท้ายติดตามไปข้างหลัง แล้วไปไหน
เหรอยาย.../สุดหล้าฟ้าเขียว/สุดหล้าฟ้าเขียวอยู่ที่ไหน.../ก็ตรง
ปลายฟ้าลิบๆ นั้นยังงั้น...เห็นไหม ยายศรีพยักหน้าพเยิดคาง
ออกหน้าต่างไปทางนาบัวสวยไสว แล้ว มีอะไรที่นั่น.../มีต้นไม้

ละก็ดอกไม้อีก กับนกบินโฉบบินซุ่มนุญ แล้วพอรถไฟลากเอาบ้านเรา
ไปตั้งก็จะมีบ้านของเราอยู่ด้วยยังไงล่ะ กลางทุ่งกว้างเลยเขียวชะ
ละข้างหนึ่งก็จะมีภูเขาที่สูงจนพอดาวป็นขึ้นไปถึงยอด แล้ว
มองลงมาก็จะเห็นประเทศทั้งประเทศ เห็นแม่น้ำครบทุกสาย
เจ้าพระยา บางปะกง ท่าจีน ปิง วัง ถึงจะเคยฟังเรื่องนี้มาก่อน
แล้วแต่ดาวก็ยังชอบถามถึงดินแดนสุดหล้าฟ้าเขียวนั่นซ้ำ เพื่อ
ให้ยายศรีเล่าให้ฟังซ้ำ แล้วคอยนึกภาพที่เคยเห็นในใจมาก่อน
ไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้งนั้นซ้ำๆ อีก เขาชอบเรื่องเล่าของยายศรี แล้ว
ก็ชอบภาพที่เห็นไปในหัวเวลานึกตาม

ยายศรีเป็นหญิงชราร่างเล็ก มีดวงตาเรียวรีเป็นประกาย ไว้
ผมสั้นเกือบเหมือนทรงดอกกระทุ้มอย่างคนโบราณ แต่แสกข้าง
ใส่น้ำมันซึ่งทำให้ผมขาวโพลนมองออกเป็นสีทองอ่อนๆ กับมีกลิ่น
หอมละมุนคล้ายมะกรูดผสมกับดอกไม้อะไรสักอย่าง ยี่ห้อ
มอร์แกน ของนอกเขียวนา ผิวห่ออ่อนคล้อยของยายนิ่มกับมี
สีเหมือนพระจันทร์ รอยยิ้มของยายนั้นก็เหมือนกัน...เหมือน
พระจันทร์ยิ้มแจ่ม ยายศรีใจดี มีอารมณ์ขัน แล้วยังมีเรื่องเล่า
มากมาย เวลาเล่าก็มักมีคำเปรียบเปรยของจีนสอดแทรก มัน
ฟังแปลกๆ และตลกดี

ตอนยายศรียังอยู่ดูดาวน่าจะอายุสี่ห้าขวบ ไม่ก็โตกว่านั้น
นิดหน่อย เขาไม่แน่ใจ เขาจำไม่ได้ มันนานมากแล้ว ที่แน่ๆ คือ
ยายศรีอยู่ในห้องสายฝนนั่น แต่นึกอย่างไรก็นึกไม่ออกว่าห้อง
มีกลิ่นฝนแล้วหรือยัง หรือยายหายไปตอนไหน และอย่างไร
ความทรงจำของเขาแตกร้างเป็นเศษเล็กเสี้ยวน้อยกระจัดกระจาย
ไม่ปะติดปะต่อ บางครั้งก็จำช่วงเวลาหนึ่งได้ชัดเจนราวกับเพิ่ง

เกิดเมื่อไม่นาน แต่กลับจำไม่ได้ว่าเป็นเมื่อไหร่...ตอนไหน และ
จำสิ่งที่เกิดก่อนหน้าหรือหลังจากนั้นรวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวพัน
กับมันไม่ได้เลยแม้แต่บ่อย อย่างกับพวกมันไม่ใช่ความทรงจำ
ของเขาแต่เป็นของคนอื่น

...หรือไม่ก็เป็นความทรงจำของความทรงจำอีกที

ภาพที่กระจางชัดที่สุด เก่าแก่ที่สุด และชอบผูกพราย
ขึ้นในใจบ่อยๆ คือช่วงไม่กี่นาทีที่สั้นๆ ตอนบ่ายของวันที่เขาเกิด
เป็นรูปร่างใบหน้าของแม่กำลังก้มมอง ก่อนจะไล่สายตาส่อง
เนื้อตัวเขารวดเร็วขึ้นๆ ลงๆ ไปทั่วๆ เฝินผาด กับทำปากขมขมขม
กระซิบต่อนับนิ้วมือนิ้วเท้าเขา...หนึ่ง...สอง...สาม สลับกับ
พิมพ์เรียกเบาๆ ว่า ลูก ลูก ซ้ำๆ อยู่เช่นนั้นเพราะเธอยังไม่ได้
ตั้งชื่อให้ดาว แม่บอกว่าเขากับเธอเจอกันก่อนหน้าแล้วครั้งหนึ่ง
ตอนเขาออกมาดูโลกในตอนเช้ามืด ลูกตัวเล็กเหมือนแมว มี
ปากเจ๋อยยื่นเหมือนนก...แม่ว่า แล้วดาวก็จำอะไรเกี่ยวกับเขานั้น
ไม่ได้สักอย่าง นึกออกก็เป็นตอนบายนั่นแล้ว

แดดบางโรยผ่านหน้าต่างเรียงเป็นดับข้างหลังแม่เข้ามา
เรื่องรอง มีสาดสะท้อนประหลาดลอยล่องวิบวับอยู่ในอากาศ
ข้างนอก มองราวกับดวงดาวเล็กจิ๋วนับล้านๆ กำลังกะพริบแสง
แข่งกันอย่างนั้น และพวกมันก็คอยเอาแต่จะเบนความสนใจเขาไป
จากเธอตลอดเวลา แต่จู่ๆ แม่ก็หยุดวุ่นวาย หันกลับมาจ้องหน้า
เขาแน่น ทำไม่ลืมตาแค่ข้างเดียว ตอนนั้นดาวถึงรู้สึกตัวที่กำลัง
ลืมตาอยู่แค่ข้างเดียวจริงๆ ก็มันทำได้แค่นี้...เขาตอบในใจ *อยาก
ลืมสองข้างเมื่อไหร่ก็ทำ...แม่จะรอ* เธอพูดออกมาในที่สุด และ
ก้มมองดูเขา หนึ่งๆ เช่นนั้น ชั่วโมงรันดร์ จำแม่ได้มั๊ย...เธอถาม

จำแม่ได้มั๊ย...

แล้วชีวิตต่อแต่นั้นก็เป็นเพียงความทรงจำวันวันลับสนกระโจน
ข้ามกันกลับไปกลับมา...ฝันยามย่ารุ่ง เงามูบไหวของต้นจำผา
บนพรหมทงู้า แมวกุหลาบดำ ถนนสีแดงที่ไม่เคยทะลุผ่าน
ปากกระถินณรงค์มีใบเหมือนยิ้มพระจันทร์ของยายศรีกับละออง
สีเหลืองโปรยปรายไม่หยุดหย่อนนั้นออกไปไหนได้ แล้วก็รถไฟ
รถไฟซึ่งจะแล่นผ่านไปเ็นยามสายกับบ้ายคล้อยวันละสองครั้ง
สลัดคันด้วยเรื่องราวนับล้านๆ ที่ยายศรีเล่าให้ฟัง ยายเป็นคน
เลี้ยงแม่เขานะตอนเด็ก ๆ ยายแท้ของดาวนะไม่เก่งร้องเรื่อง
เลี้ยงเด็ก เก่งแต่แต่งตัวเฉิดฉายละคนนั้น เฉิดฉาย...ดาวชอบคำ
คำนี้ ถึงจะเป็นคำไทยไม่ใช่คำภาษาจีนแปลกๆ แบบที่โปรดปราน
แต่ก็ชอบอยู่ดี เฉิดฉายช่างเป็นคำที่ฟังไพเราะ มันให้ความรู้สึก
ของแดดสดสว่างกับดอกไม้ที่สะพรั่งบานพร้อมกันในคำคำเดียว

ยายละชอบนำละเรื่องให้เลี้ยงเด็กนะ ของโปรด ยายศรีว่า
กลัวหัวเราะเบาๆ ตาโตเป็นประกาย แค้นั่งดูหนูดาวเฉยๆ นี่ก็
มีความสุขหนักแล้ว/แล้วลูกของยายไปไหน.../ไม่มี/ทำไมไม่มี.../
ไม่รู้สิ ยายมันคนมีเวรมีกรรม รักเด็กนั้ แต่ตัวกลับไม่มีลูก-
มีแต่อย่างใครๆ ได้แต่เอาลูกเขามาเลี้ยงเอาเมียขงเขามอม
เท่านั้น แล้วดาวก็กำลังจะถามว่าเมียขงคืออะไร แต่ยายก็ยื่นหน้า
เข้ามาเอาขนตาเกาะพริบปัดที่แก้มเขายุบยิบ ทำเอาเขาหัวเราะ-
งอหาย...กลิ้งไปกลิ้งมา แต่ก็กลิ้งแค่ตัว คงขึ้นหน้าไว้ไม่หลบ
ขนตาระรัวถึ้นไปไหน

จูบผีเสื้อ ยายศรีกะพริบขนตาระชิบ แล้วดาวก็ชอบจูบ

ผีเสื้อนั้น พอๆ กับที่ชอบถูกเรียกอย่างอ่อนโยนว่า หนูดาว แต่ที่ชอบที่สุดคือตอนถูกเรียกเต็มยศว่า หนูดาวคนดีของยายศรี กับอีกตอนที่เขาตั้งชื่อให้มันว่า ช่วงเวลาแสนสุข...ช่วงเวลาที่ยายศรีจะลูบหลังให้นอนพร้อมกับร้องเพลงนกขมิ้น...นกขมิ้นเหลืองอ่อน เอ้ย คำแล้วจะนอนที่รังไหน รังไหนก็นอนได้ สุ่มทุมพุ่มไม้ที่เคยนอน ลมพัดมาอ่อนๆ เจ้าก็ร่อนไปตามลมเอ๋ย ดอกเอ๋ย ดอกขจร นกขมิ้นเหลืองอ่อน คำแล้วจะนอนไหนเอ๋ย

ยายศรีเคยเอารูปตอนสาวๆ ให้ดู เป็นรูปขาวดำที่มีแสงเงามัวซัวเปียกแฉะ และทำให้ดาวรู้สึกเหมือนกำลังยืนอยู่ข้างนอกห้องแล้วมองดูยายผ่านกระจกหน้าต่างที่มีน้ำฝนพร่างนอง อายุยี่สิบสองละนั่นนะตอนนั้น ยี่สิบสอง เอบางร่างน้อย ไว้ผมตัดเป็นลอนแต่บ่า ใส่ชุดกระโปรงผ้าไหมสีขาวยาวกรอมเท้า มีผ้าลูกไม้คลุมผมห่มลงเกือบถึงพื้น มีดอกไม้ช่อใหญ่ถือในมือ ยืนยิ้มพระจันทร์หวานข้างๆ ผู้ชายในสูทสีครีม

แฟนยายเธอ...ไม่ใช่แฟน ต้องเรียกว่าผัวสิ แต่งงานกันแล้วนี่...เห็นมั๊ย แต่งในโบสถ์ด้วยนะ อย่างกะในหนังฝรั่งเลยนาว่าแล้วก็พยักหน้าหงิก ผัวคนที่หนึ่งนะ เป็นคนคริสตังนะคนนี้/ยายสวยอย่างกับเจ้าหญิง ยายศรียิ้มให้ทันควันทั้งปากทั้งตา สาวๆ ละก็สวยลูก ตอนนี่ไม่สวยแล้วดูสิ ตัวย่นลายยังกับกลีบดอกพุดตานเลยนะเห็นมั๊ย ดาวเอามือไล่ตามแขนกลีบดอกพุดตานที่มีกลิ่นเปรี้ยวรวงของวันเวลาเลยผ่านบ้นกับกลิ่นมะกรูดจางๆ แล้วจิ้มจูบจูบไล่ไปตามเม็ดกระขนาดต่างๆ ที่ขึ้นพริ้วเหมือนกับจะนับจำนวนด้วยนิ้วเล็กๆ เม็ดกระนั่นนะ...มรดก ของตาทวดตงเป็นคนให้มา

ยายศรีเคยเล่าว่าดาวหุดของดาวเป็นคนที่มีเมตตากระปรกคลุม
ร่างอยู่ทุกตารางนิ้ว จุดเล็กจุดใหญ่ สีน้ำตาลอ่อนน้ำตาลแก่
ผสมผสมร้อยทั่วทั้งตัว...อย่างกับทางช้างเผือกและหนูดาว
ไม่จริงหรือกาย เขาเถียงในใจ ท้องฟ้าก็ต้องสีดำมืดดวงดาวสุกใส
สีชาวาววับ นี่ท้องฟ้ากลับขาวกับมีดวงดาวมืดดับไร้ประกาย
แต่เขาไม่ได้พูดออกไป แล้วไปไหนแล้ว.../ดาวหุดเธอ ตายไป
แล้วสิ ปานนี้แล้วนะ/ไม่ใช่ๆ.../ผัวคนที่หนึ่ง/หาย หายไปนานแล้ว/
แล้วยายรักเขามั้ย.../ไม่รักจะไปแต่งงานกับเขารึหนูดาว/ไม่ใช่
ดาวหมายถึงตอนนี่ ยายศรีเงียบไปครู่ใหญ่ราวกับจะคะเน
มวลล่องหนของความรักที่คงขังค้างขังใน ก้อนหินมามองด้วย
ดวงตาที่มีเงาเฝ้าไหววิบ รักสิ เวลาเรารักใครเราก็รักตลอดไปละ/
ทั้งๆที่เขายายเสียใจเธอ...

ใช่...ยายศรีเคยเล่าให้ฟังหลายครั้ง เรื่องที่ผู้ชายคนนั้นทำให้
แกต้องร้องไห้ เรื่องที่จู่ๆก็หายไปเฉยๆวันหนึ่ง ไม่มีคำลา ไม่มี
คำอธิบาย ไม่มีกระทั่งหวนกลับมาเก็บข้าวของเสื้อผ้า ราวกับจะ
ทิ้งทุกสิ่งไว้ที่มแห่งใจยายอย่างนั้นตราบนาน ผ่านไปหลายเดือน
ยายศรีถึงได้รู้ว่าเขามีเมียมีลูกอยู่ก่อนแล้วที่ต่างจังหวัด เจ็บช้ำ
ยังกลัดหนองไม่ทันสร้าง ไม่ถึงครึ่งปีต่อมาแกยังไปรู้จักด้วยว่าเขา
ไม่ได้ทิ้งแกกลับไปอยู่กับลูกเมียอย่างที่คิด หากทิ้งทั้งยายศรีและ
เมียเก่ากับลูกน้อยไปอยู่กินออกหน้ากับผู้หญิงคนใหม่อีกคน

ยายศรีต้องหัวใจสลายซ้ำซ้อนถึงสองครั้งติดต่อกันไม่มี
เว้นพัก

อยู่เฉยๆ คนคนหนึ่งก็หายไปราวกับไม่เคยมีตัวตนอย่างนั้น/
เวลาดาวทำของหายนะยาย พอไปนานๆ ดาวก็จะลืมไปเลยว่า

เคยมีของอันนั้นอยู่ แล้วดาวก็จะไม่นึกถึง ไม่คอยหา เขาปลอมมันไม่ใช่อย่างนั้นหนูดาว ไม่ใช่เขาหรือคนที่หาย ตัวของยายต่างหาก รอยยิ้มพระจันทร์พลิกคว่ำสิ้นระริก...ตัวยายต่างหากที่รู้สึกเหมือนกับไม่เคยอยู่กับเขามาเลย เหมือนเราไม่เคยมีตัวตนเหมือนไม่ใช่คน มีชีวิต มีความรู้สึกนึกคิดหัวจิตหัวใจแล้วยายทำยังไง.../ยายทำยังไง ยายจะทำยังไงได้ ยายศรีเงียบไปชั่วคราวก่อนจะพูดต่อ ได้แค่อย่างเดียวนั่น...ร้องไห้ ร้องจนน้ำตาแทบกลายเป็นสายเลือด

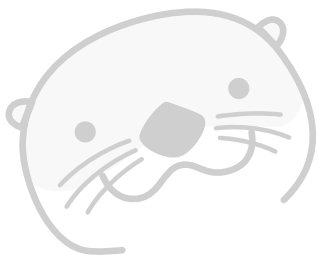
ยายศรีอายุยี่สิบห้าตอนที่แกต้องแหกสลาย จู่ๆความรักแสนหวานก็เหือดดลหายไปในอากาศธาตุ จู่ๆผู้ชายที่รักปานแก้วตาดวงใจก็หายสูญ จู่ๆผู้หญิงแสนดีของดาวก็ถูกล่อยให้ต้องร้องไห้ไปชั่วชีวิต แล้วดาวไม่รู้อะไรแม้แต่หน่อยเกี่ยวกับความรัก เขายังเด็ก..รู้จักแต่รักแม่แล้วก็ยายศรีของเขา รู้แค่ว่ามีความสุขกับการอยู่ใกล้ ได้นอนหลุกอยู่กับตักยายศรีไปทั้งวันทั้งคืน แล้วเก็บจำความรู้สึกอ่อนโยนของชั่วขณะพวกนั้นเอาไว้ในส่วนลึกที่สุดของหัวใจราวกับสมบัติล้ำค่า ไม่อาจเข้าใจว่าผู้ชายรูปงามท่าทางใจดีในรูปถ่ายคนนั้นทอดทิ้งยายศรีไปได้อย่างไรลงคอ หรือว่าอ่อนหวานอímเติมลึกซึ้งในใจที่มีต่อใครคนหนึ่งจะทำให้คนเราต้องเจ็บปวดโดยไม่อาจเยียวยาให้หาย หรือกระทั่งทุเลาเบาบางทั้งที่ผ่านยาวนานมาค่อนชีวิตเยี่ยงนี้ได้อย่างไร

ใช่...รัก ยายศรีแผดเสียงดังขึ้นเหมือนโกรธ ก่อนจะก้มมองดูนิ้วมือทั้งเกี่ยวกับเองวุ่นวายบนตัก กัดริมฝีปากงึมงำ พิมพารักลิ...ทั้งๆที่เขาไม่รักเรา ทั้งๆที่เขาทำราวกับเราไม่มีหัวจิตหัวใจนั้นก็เหมือนกัน...ไปตายโหงตายท่าที่ไหนเสียแล้วก็ไม่รู้บ้านนี้ ดี

ตายๆ ไปเสียแหละดี คนไม่มีสัจจะ ตายไปให้พ้นคนลวงโลก
รอดราวลึกซึ้งในทางเสียงซึ่งขม และทรงจำต่อมาคือเงาฝน รื่น
ระริก วิบไหว พรหมพราไม่เลิกราในดวงตายาย

แล้วมันก็ไม่ใช้น้ำฝนพรางบนกระจกหน้าต่างหροกที่ดาวเห็น
มัวชั่วเลื่อนไหลลบดบังยายในชุดแต่งงานเวลานึกย้อน แต่เป็นหยาด
น้ำตาที่รินนองในตาเขาเองต่างหาก

ยายศรีจำยายศรี ยายอยู่ที่ไหน หนูดาวคิดถึง หนูดาวคนดี
คิดถึงยายศรีจัง

ทดลองอ่าน

ลูกอิฉฉา

ไม่ใช่ใครที่ไหน แต่เป็นตาหวดตงเองที่เป็นคนพาแม่ติกระดวงดาวดับอับแสงพวกนั้นข้ามมหาสมุทรมาสู่ครอบครัวเขา

ความเป็นคนพูดน้อย ไม่ชอบเล่า จึงไม่มีใครค่อยรู้ภูมิหลังของเขามากนัก นอกจากจะมาจากเมืองชนบทเล็กๆ ทางไกลตรงไหนสักตรงในไผวเล้ง มณฑลกวางตุ้ง เป็นลูกคนที่สองในจำนวนพี่น้องสี่คนของครอบครัวเร้นแค้น แม่เป็นชวานายากจน เขาที่เขาปลูกข้าวกิน ส่วนพ่อเป็นทหารชั้นผู้น้อยที่มีเวลากลับมาอยู่บ้านเดือนละไม่กี่วัน และตาหวดตงก็อายุแค่สิบห้าตอนทั้งบ้านเกิดเดินทางเข้ามาอยู่ทำงานที่ร้านขายข้าวสารของลุง...ลูกพี่ลูกน้องของพ่อผู้ซึ่งในวัยหนุ่มถูกกีดกันความรักที่มีกับลูกสาวมิตรของครอบครัวที่ต่อมาทะเลาะกันจนกลายเป็นอริ ต้องตัดสินใจลักเงินกงสีพาฝ่ายหญิงหนีมาตั้งตัวเอาใหม่ในพระนครราวตอนกลางรัชกาลที่หก หลังอยู่กินกันชั่วระยะเวลาสั้นๆ ฝ่ายหญิงก็มาตายจากพร้อมกับลูกขณะเบ่งคลอด ผู้ลุงไม่ปล่อยตัวให้มีความรักอีก อยู่แต่ลำพังไม่ยอมแต่งงานใหม่ มาจนอายุสี่สิบกว่าจวนจะห้าสิบก็เกิดให้นึกเสียดายกิจการทำมาจะสูญเปล่าเมื่อตาย จึงเขียนจดหมายไปบอกพ่อของตาหวดตง ญาติห่างไกลไม่เคยพบหน้ากัน

ลักหนและแหบหาความเชื่อมโยงเลือนรางต่อกันไม่พบ ให้ส่ง
ลูกชายลักคนมาอยู่ช่วยทำงาน

จนตาหวดตงอายุได้ยี่สิบสอง ลุงก็ไปว่าแม่สื่อให้หาเมียให้
แต่ตัวเขาเองกลับอยู่ไม่ทันได้เห็นหลานสะใภ้ก็ต้องมาเป็นผีตาช
ตายไปเสียก่อน ทั้งกิจการให้หลานสานต่อแต่ลำพัง ในเวลานั้น
หากไม่นับบรรดาบุตรเจ้าสัวคหบดีที่ได้รับการอบรมมาอย่างดีซึ่ง
ก็มีไม่มาก และพ่อค้าข้าราชการต่างๆอย่างตาหวดตงก็ไม่มีปัญญา
จะอาจเอื้อมถึงอยู่แล้ว หญิงสาวเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ในสยาม
ก็ล้วนแต่มีพื้นเพมาจากครอบครัวชาวประมงชาวนาชนบทยกจน
ที่อพยพเข้ามาทำงานใช้แรงงาน ต่อภายหลังถึงจะมีฐานะได้รับการ
การศึกษาขึ้นมาบ้างก็ยังไม่มารถ กิริยาไม่นุ่มนวล พูดจา
ห้วนท้าวทางเสียงกระโชก กินอาหารก็เร่งรจนจุ่มมามม ก็คน
ทำงานใช้แรงนี่นะ จะให้มาแมวอ้อยอึงจับปากจับคอกินเป็นชาววัง
แล้วจะเอาเวลาที่ไหนเหลือไปทำงาน กิริยามารยาทไม่มีใครไปแก้
ตัด นานเข้าก็ติดเป็นนิสัย เดินเหินทำอะไรเลยดูเป็นลิงเป็นค่างไป
ยายศรีว่า

หลังผ่านการดูตัวซ้ำแล้วซ้ำเล่ายังหาที่ถูกตาต้องใจไม่ได้ลักคน
จนแม่สื่อระอาพานรำ ๆ จะถอนตัวอยู่รอมร่อ ตาหวดตงถึงมา
ต้องชะตาภัยตายหวดเสียมเอาในนาที่สุดท้าย อายุยี่สิบ หน้าตา
ผิวพรรณผุดผาด ถวายงานตันเครื่องอยู่ในวังเจ้านายระดับปลายๆ
พระองค์หนึ่ง เป็นลูกครึ่งมอญกับจีนแต่ใจ กำพร้าพ่อแม่แต่
อายุยังน้อยๆ และได้รับการเลี้ยงดูช่วงหนึ่งในครอบครัวข้างพ่อ
ซึ่งเป็นจีนอพยพเข้ามาตั้งรกรากในเมืองไทยตั้งแต่สมัยรัชกาล
ที่สาม ทำให้พอพูดฟังภาษาจีนเข้าใจ แม้จะอ่านเขียนไม่ได้ กิริยา

มารยาทก็ถูกอบรมมาอย่างดีจากในรั้วในวัง...เสี้ยมสงบสมชื่อ
อีกทั้งยังมีฝีมือเรื่องทำกับข้าวกับปลา

พ่อแม่สื่อเข้ามากราบแทบทาม ถึงออกจะเสียดายแต่เจ้านาย
ก็เห็นตาทวดตงเป็นคนขยันขันแข็ง สร้างทรัพย์เอาจากน้ำพัก-
น้ำแรงตนมาได้ไม่น้อย ช่างยายทวดเสี้ยมอายุอานามเวลานั้น
ก็ถือว่าจวนแจจะพ้นวัยออกเรือนอยู่เต็มทน มัวมากเรื่องเลือก
ก็กลัวจะพานแท้ไม่ได้แต่งงานขึ้นคานเสียจึงยกให้ไป ทันทที่รู้ว่า
จะต้องเป็นเมียชายที่หึงเนื้อหึงตัวพร้อมพรายด้วยเม็ดกระกระดำ-
กระด่าง ประกอบกับยังเจ็บจำฝังใจกับวัยเยาว์ในความดูแคลงของ
ครอบครัวลุงคนจีนที่ไม่อบอุ่นมีความสุขสักเท่าไร...ยายทวด
เสี้ยมก็ทวาดหัวนจนแอบนอนร้องไห้ทุกคืนไปจนถึงวันแต่ง แต่
ช่วงชีวิตที่เหลือต่อแต่นั้นแก่ก็ไม่เคยต้องร้องไห้เพราะผู้ชายคนนี้อีก

ตาทวดตงนั้นถึงเป็นคนรูปไม่งาม พื้นเพมาจากครอบครัว
ยากจน แต่ก็ได้รับการอบรมมาอย่างดีให้เป็นคนมีระเบียบวินัย
พูดจาไม่เสียงดังโง่งม้าง อีกทั้งยังไม่ชอบพูด ถึงยากจะเดาได้ว่า
กำลังคิดอะไรอยู่ แต่ก็ไม่มีคำมาระคายหุระคายใจยายทวดหรือ
ใคร...ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ กินอยู่ก็เรียบง่ายไม่มากเรื่อง เสื้อผ้า
เนื้อตัวก็ดูแลสะอาดสะอ้าน เดินเห็นกิริยามารยาทก็ประณีตผิตกับ
ชาวจีนทั่วไป

ทั้งนี้ก็ด้วยตัวลุงเป็นคนพอมีการศึกษาและไว้ตัว ว่าแม้จะ
ไม่ได้ร่ำรวยถึงขั้นเป็นเจ้าสัว แต่ก็พอมีทรัพย์ติดตัวมาในตอน
เริ่มต้น หาใช่พวกชนชั้นแรงงานเสื้อผืนหมอนใบดาดขด้นทั่วไป
ในพระนคร และคอยขัดเกลาสั่งสอนตาทวดตงให้ใส่ใจเสื้อผ้า
กิริยาไม่ให้ใครดูถูกเอาได้

และโดยที่ตัวตาทวดตงเองก็ไม่เคยรู้...มารยาทของมันยังเป็นมรดกได้รับตกทอดมาจากปู่ของปู่ของปู่ของปู่ไม่รู้กี่ทอด ตันตระกูลก็ผู้ละทิ้งราชสำนักออกตามหาความหมายของจักรวาลเมื่อหลายร้อยปีก่อน ซึ่งหลังเร่ร่อนผ่านร้อนผ่านหนาวไปค่อนข้างชีวิตไม่อาจหาคำตอบพบได้จากดาวดวงไหน ก็ยุติการพบเจออันว่างเปล่าลงปักหลักตั้งต้นวงศาเอาในกลางดินแดนที่ทุรกันดาร แร้นแค้นที่สุดของแผ่นดิน ก่อนจะตายจากโดยไม่เหลือทิ้งสิ่งใดไว้เบื้องหลัง นอกจากบทกวีเดียวดายที่เขียนไว้ยามเมามายหนึ่งบทบนกำแพง เล่าเรื่องชวนหัวใจสลายเกี่ยวกับครอบครัวที่ถูกสายน้ำแห่งโชคชะตาซัดพรากสาบสูญไปคนละทิศละทาง ลูกหลานต่อมาก็ล้วนจนยากไร้การศึกษา ไม่มีใครอ่านบทกวีนั้นออกแม้แต่คำเดียว จนมาถึงรุ่นเหลนของเหลนของโหล่นต่อเมื่อมีใครสักคนพอจะอ่านออกเขียนได้...บทกวีสายน้ำบทนั้นก็เลือนละลายหายในกาลเวลาไปจนหมดสิ้น

ถึงจะรังเกียจจุดกระพร้อยพรมบนตัวสามีจน ร้องไห้อีกกับ เผาเต่า ดังที่ยายหวดเสี้ยมเคยเปรยเปรียบเอาไว้ในภายหลัง แต่ครั้นดับไฟเข้านอน ความมืดก็ทำให้แถมองไม่เห็นดวงดาวใหม่ดับ อับแสงพวกนั้นเสียแล้ว แหละเช่นนั้น คินแล้วคินเล่าได้เงาจันทร์อย่างเร่าร้อนระคนสงบวัน ตาทวดตงก็ค่อยๆ รังยายหวดเสี้ยมออกจากเปลี่ยวเหงาเข้าสู่ห้วงรักกับชีวิตคู่ร่วมกันอันนุ่มนวล

แต่ผ่านไปจนจะห้าปีก็ยังไม่มีลูก อายุก็จัดว่าค่อนข้างมากแล้วสำหรับคนสมัยนั้น พอมีใครมาแนะนำให้หาเมียสองสี่สานว่านวงศ์ ตาทวดตงก็อดนึกไปถึงนายวาณิชสองเมียที่บ้านเกิดคนหนึ่งขึ้นไม่ได้ทุกหน พอได้เมียใหม่ นายวาณิชที่ว่าก็ลุ่มหลง

คนมาที่หลังจนขาดความยุติธรรม เป็นเหตุให้เมียใหญ่อิจฉา
แค้นคลั่ง สบโอกาสผิวไม่อยู่ก็บังคับจับเมียรองกับลูกแบเบาะ
กรอกสารหนูใส่ปากตายดับไปพร้อมกัน ภาพหญิงสาวปากคล้ำ
ม่วงดวงตาเลื่อนลอยนอนสิ้นใจพร้อมลูกในอ้อมกอดท่ามกลาง
เสียงร้องไห้บีบจะขาดใจของนายวาณิชยังติดหูติดตา เมียหา
มาใหม่ก็เท่ากับสร้างครอบครัวเพิ่ม เกิดสองครอบครัวร่วมชายคา
ไม่สามัคคี ทำอย่างไรถึงจะมีความสุขในชีวิตได้ คำว่ายุติธรรม
ให้พูดออกมาจะง่ายนัก ทำให้เป็นจริงได้ช่างยาก ตาหวดตงตอบ

ด้วยกลัวไร้ทายาทสืบทอดคอยดูแลยามแก่เฒ่า ตาหวดตง
จึงไปว่าแม่สื่อคนเดิมให้หาขอเด็กชายมาเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม
แม่สื่อก็ดันดันคั้นหาไปจนพบทารกนรลักษณ์วาสนาดีมีความ
ซื่อสัตย์กตัญญูต้องตามตำราทุกประการเข้าคนหนึ่ง แม่เป็น
เงินไหลล่ายากจนไร้ญาติขาดเพื่อน ตั้งห้องไม้ก็เดือนผัวก็มาตาย
ด้วยกินเหล้าเมามาหยุดไม่ได้ดื่มติดต่อกันไม่เว้นพักจนขาดใจ
ทิ้งเมียให้อยู่ต่อมาแต่ลำพัง กระเตงลูกผูกกับหลังเผาถ่านขาย
กับที่เย็บรับจ้างเขาหาเลี้ยงชีพไปวัน ๆ หาบน้ำ ดายหญ้า แม้
กระทั่งตัดบ่อมูล แล้วแต่ใครจะมีอะไรมาว่าให้ทำ ซ้ำยังป่วยใช้
เรือจ้างด้วยโรคลมบ้าหมู ประเดี๋ยวชัก ๆ จนเป็นลมหมดสติล้มพับ
ไปอยู่กับยาย

แต่พอถูกทาบทาม แม่เด็กถึงยากไร้ขั้นแค้นแต่ก็รักลูกนัก
เอาแต่ถืออดสองจิตสองใจไม่ยอมให้คำตอบ จนนายหวดเส็งยม
ต้องลงทุนไปรับถึงเพิงผูกฟงในตรอกโรงเลี้ยงเด็กที่สวนมะลิ
พานั่งแกงมาให้เห็นถึงบ้านที่เป็นร้านขายข้าวสารอยู่ตลาดน้อย
พอเห็นบ้านเป็นตึกฝรั่งสามห้องใหญ่โตโอ้อ่ากับยังมีโกดังมีหมา

ริมแม่น้ำเลยไปทางทรวงวดอีกหลัง แม่เด็กก็ฉุกคิดได้ เห็นแก่
ความสุขสบายกายภาคหน้าของลูกก็ตัดใจยอมยกให้ในที่สุด
หล่อนอย่าวัดไป ฉันจะรักและเลี้ยงดูลูกชายของหล่อนให้ได้
ราวกับลูกในไส้ของตนเอง ยายทวดเสี้ยมพุดกับแม่เด็ก แล้ว
ตาทวดตงก็ให้เงินหล่อนไปเป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของค่าสินสอด
ที่เคยส่งขอยายทวดมาเป็นเมียนั้นเลยทีเดียว แต่แม่เด็กกลับ
บายเบี่ยงปิดป้องไม่ยอมรับ ตोकชกตน กัมกราบ ร้องห่มร้องให้
ส่งเสียงดังน่าเวทนา บอกหล่อนไม่ได้จะขายลูกกิน ขอแต่ลูก
ได้อยู่ดีอ้อมท้องไม่ต้องลำบากหล่อนก็พอใจ กระนั้นตาทวดตงก็ยัง
คะยั้นคะยอให้รับเอาไว้ครึ่งหนึ่งจนได้

หากคืนวันผันผ่านจวนจะเป็นปีก็ยิ่งเห็นแม่เด็ก เอาแต่เดิน
เตร็ดเตร่ไปมาบนฉากหลังจ้อแจอลหม่านของรถกูตั้งวิ่งผ่านเข้าออก
สามล้อถีบ กุลีแบกหาม พ่อค้าแม่ขาย ลูกค้าราษฎร ภูเขาขยะ
น้ำนอง กองทัพหนูวิ่งโกลโล่กับเศษอาหาร ผุงนกที่โฉบปล้น
เมล็ดธัญพืชตามรวงร้าน...ไม่เข้ามาถึงตัวบ้าน หากคอยชะงัก
ชะง่อมองหาลูกทุกวันบนอีกฟากถนน บางวันก็เอาแต่เวียนวน
อยู่อย่างนั้นจนมืดค่ำ และจะอันตรายหนายันที่ที่ได้เห็นหน้าลูก
สักแวบวาบ

วันหนึ่งยายทวดเสี้ยมมอตรนทนมไม่ไหวจึงเดินข้ามถนนไปหา
เขาเป็นลูกของฉันแล้ว ไม่ได้เป็นลูกของหล่อนอีกต่อไป...เข้าใจ
หรือไม่ ว่าพลางก็ถอดต่างทุกกับกำไลหยกหุ้มกะไหล่ทองแกะลาย
ดอกโบตั๋นที่ตาทวดตงให้ใส่ติดตัวไว้ส่งให้ แม่เด็กเห็นก็ปล่อยโซ
สะอึกสะอื้นปาดน้ำหน้าตาว่านวย บอกหล่อนแค่อยากมาดูหน้า
ลูกให้คลายคิดคะนึ่งโยทยา ไม่ได้ต้องการสร้างความรำคาญหรือ

ประสงค์ทรัพย์ เหล่านี้ไม่ใช่ทรัพย์ หากเป็นของรักติดตัวของฉัน
รับเอาไว้เถิด หล่อนสูญของรักของหล่อน ฉันก็สมควรเสียของรัก
ของฉันทดเทียม รับเอาไว้และรออยู่ตรงนี้ อีกสักประเดี๋ยวฉัน
จะไปพาอาห้วงออกมา จากนั้นหล่อนก็จ้องมองเขาเสียให้เต็มตา
มองจนกว่าหล่อนจะพอใจ แล้วไปเสีย อย่างกลับมาอีก

จากนั้นยายทวดเสี้ยมก็อุ้มเด็กน้อยจางสว่างออกมานั่งที่
หน้าบ้าน เพื่อให้แม่ของเขาได้มองดูจากอีกฝั่งถนน และคงนั่ง
อยู่เช่นนั้นไปจนอาทิตย์มีดลับอัสดง กระทั่งได้เห็นหญิงเฒ่าถ่าน
ส่งยิ้มเลือนรางให้ลูกชายครั้งสุดท้ายแล้วเดินจาก ยายทวดเสี้ยม
ผู้ซึ่งบัดนี้ลึกซึ้งถึงรักผูกพันของคนเป็นแม่แล้วก็กลับเข้าข้างในบ้าน
ปิดประตูห้องสันตล นอนร้องไห้แต่ลำพังไปจนเช้า ตาทวดตง
เงยบ่าไม่พูดอะไร นอกจากไปว่าร้านทองเจ้าเดิมทำต่างหากกับ
กำไลหยกหุ้มกะไหล่ทองลายดอกโบตันเหมือนกันกับชุดที่ยกให้
แม่เด็กไปมาคืนเมีย ไม่กี่เดือนให้หลังยายทวดเสี้ยมก็ตั้งท้อง
ลูกอีกฉะฉานนั่นนะ...รู้มัยเล่า คนโบราณเขาเรียกกัน อยู่มาตั้ง
เป็นนานสองนานไม่มีลูก แต่พอไปเอาเด็กมาเลี้ยงเข้าเท่านั้น
ก็เกิดจะท้องกับเขาขึ้นมา ยายศรีว่า ไม่มีใครเห็นหญิงเฒ่าถ่าน
คนนั้นกลับมาป่วนเปื้อนในละแวก และจางสว่างก็ไม่เคยได้พบ
แม่แท้ๆของเธอก็

...จนกระทั่งหกปีต่อมา ขณะเดินไปโรงเรียนเข้าวันหนึ่งก็เห็น
คนยืนมุงดูอะไรกันเป็นกลุ่มอยู่ในซอกตึก ด้วยอยากรู้อยากเห็น
ประสาเด็กจึงเข้าไปมุงกับเขาด้วย คนเป็นลมตาย...คนเป็นลม
ตาย ได้ยินเสียงคนร้องบอกแก่กันในชั่วขณะเลือนรางเหมือนฝัน
ผ่านช่องว่างหว่างสี่ข้างใครต่อใครเข้าไปจางสว่างก็เห็นผู้หญิงคนหนึ่ง

นอนหนึ่งสงบราวกับกำลังหลับอยู่กับพื้นกลางวงล้อมของใบหญ้า
ก็มัจฉง แล้วก็ต้องประหลาดใจที่เห็นคนตายแต่งตัวหอมช่อ
แต่กลับใส่ต่างหูกับกำไลหยกหุ้มทองแกะลายดอกไม้ต้นมีราคา
และยังเหมือนกันไม่มีผิดกับของที่แม่เขาใส่ติดตัวประจำ

ชาวบ้านยืนมองต่างตอปากต่อคำวิจารณ์ แต่ที่สะดุดใจจนสว่าง
กว่าอื่นใดคือคำให้การของซิ้มผมขานัยน์ตากว้าวเหมือนลิงแสม
ที่พูดว่าเห็นคนตายชอบมายืนคอยแอบดูเด็ก ๆ เดินไปโรงเรียน
ที่ตรอกนั้นบ่อย ๆ ตอนเช้ามีด พร้อมกล่าวเสริมตามจินตนาการ
ด้วยน้ำเสียงหนักแน่นราวกับไม่ใช่เรื่องแต่งขึ้นเองหยก ๆ ในนาที่นั้น
อีกด้วยว่า หญิงอาภัพผู้นี้คงเคยมีลูกเล็กตายจาก ด้วยอาลัย
ลูกตนเลยมาคอยแอบดูลูกคนอื่นประโลมใจ โดยไม่เคยรู้ว่าหญิง
ผู้นี้คือแม่เพียงคนเดียวเท่านั้นที่เขามีในโลกว่าง...คำบอกเล่านั้น
ก็ทำให้จงสว่างรู้สึกเศร้าจนถึงกับเดินนำตาพรากไหลไปตลอดทาง
ต่อภายหลังเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่และนึกย้อนกลับก็บักใจว่าคงเป็น
แค่เพราะเพิ่งได้เห็นคนสิ้นลมเป็นครั้งแรก แต่เรื่องราวของหญิง
ที่ถวิลหาลูกน้อยจนต้องมายืนดูลูกเด็กคนอื่นประโลมใจกับยิ้มราง
ของคนตายที่ผุดขึ้นไร้ที่มาในห้วงคิดยังติดตราเขาไปไม่รู้ลืม

กลับถึงบ้านก็เล่าเรื่องที่เห็นตอนเช้าให้แม่ฟัง แล้วยายทวด
เสี้ยมเอาแต่นั่งเงียบไม่ตอบ ทอดสายตาออกไปที่ถนนฝั่งตรงข้าม
ซึ่งเริ่มคลี่คลายอลหม่านลงแล้วในแสงสลัวรางยามพลบ ก่อนจะ
ก้มหน้าลงพิมพ์ำราวกับกระซิบบอกกับหัวใจตนเองเบา ๆ *หล่อน
สัญญาแล้ว หล่อนสัญญากับฉันแล้ว*

หลายต่อหลายปีนับแต่วันที่ยายทวดเสงี่ยมเอางจสว่างน้อยมานั่งตรงหน้าบ้านเพื่อให้แม่แท้ ๆ ของเขาได้มองเห็นเต็มตาเป็นครั้งสุดท้าย ครอบครัวก็ผ่านเข้าสู่ห้วงเวลาเต็มไปด้วยเหตุการณ์ โลกที่เอาแต่กลับตาลปัตรพลิกผัน... ซ้ำแล้วซ้ำอีก ลูกอิจฉาคนแล้วคนเล่าที่เกิดคลานตามกันเป็นแถว... จรุงสิน เจริตศรี จิตรไสว และจรัสแสง การเปลี่ยนแปลงการปกครองอภิวัฒน์สยามที่ทำให้ชาวจีนโพ้นทะเลต้องหวาดวิตกลึกๆ ในใจมาอีกหลายปี จักรวรรดิญี่ปุ่นและการแผ่ขยายอำนาจของลัทธิฟาสซิสต์ในเอเชียบูรพาสงคราม รัชนียม มาลানাไทย น้ำท่วมน้อยใหญ่หลายครา โรคระบาดหลายหน จนมาถึงการอพยพครอบครัวหนีลูกระเบิดที่ถูกระดมทิ้งใส่พระนครออกพเนจรไปในลำน้ำ กบฏกับรัฐประหารนับครั้งไม่ถ้วน การลอบปลงพระชนม์รัชกาลที่แปดซึ่งมีดมนไปชั่วคราวจักรวาล กิจการค้าที่ชะงักงันพลิกฟื้นกลับมาเย็นหยด แล้วพลิกผันเปลี่ยปล้ำกลับไปกลับมาอีกหลายตลบ

ห้วงแห่งเรื่องราวที่ยายศรีเล่ากระโดดข้ามกันไปข้ามกันมาให้ดาวฟัง จากเรื่องโน้นมาเรื่องนี้ อีกประเดี๋ยวก็ไปอีกเรื่อง เชื่อมโยงกันบ้าง ไม่เชื่อมโยงบ้าง คั่นด้วยเรื่องเล่าแสนเศร้าเกี่ยวกับชีวิตของดารานักร้อง สลับกับฉากตอนจากนิยาย หนังสือคอน แล้วกับบทเพลงรักรันทศ... เหลืออาลัยดวงใจนี้ก็อยู่ ยังชื่นชูชิดชมภริมาศยาม ยังรักอยู่เหมือนใจจะขาด ความพิศवासั้นขนาดหัวใจร้อน... รอน... / ยายร้องเพลงพร้อเพราะ ทำไมยายถึงไม่เป็นนักร้อง... / ตอนสาว ๆ อยากเป็นนะ นักร้องนะ แต่แม่ไม่ให้ ห้าม เต็มกินรำกินแม่ไม่ยอม กลัวคนจะดูถูกเอา จนมายายแท้ของดาวแม่ก็หมดแรงแล้วพอดี เลยไม่ได้ออกฤทธิ์ คนนั้น

เขาถึงได้เป็นนักร้อง ยายศรีว่าหัวเราะถูกใจเบาๆ แล้วยายทวด
อยากให้อายเป็นอะไร.../อยากให้อายทำงานที่มีคนนับหน้าถือตา อย่าง
ยายจรุงสินนั่นไง คนนั้นนะเค้าเป็นครู ใครๆ ก็เรียกครูสินๆ
แต่ยายไม่ชอบเป็นครูหรอก แต่งตัวสวยๆ ก็ไม่ได้/ทำไม.../อ้าว
คนเป็นครูก็ต้องแต่งตัวให้มันดูเรียบๆ ร้อยๆ สิ ไอ้เราละชอบนัก
เสื้อผ้าฉูดฉาด ยายศรียิ้มพรายพระจันทร์

แล้วยายเป็นอะไร.../ช่างตัดเสื้อลูก เรียนมากับครูหม่อม
ชาวอังกฤษเชียวนะ ให้เย็บชุดราตรียังทำได้เลย ชุดเจ้าสาวที่ดาว
เคยเห็นยายใส่ในรูปนั้นนะ ยายเย็บเองกับมือเชียวนะ/สวยดี ผ้า
มีรูๆ ด้วย/เค้าเรียกผ้าลูกไม้หนูดาว ชื่อมาจากห้างการจี แพงหูฉี
เลยเชียวนะ ดาวยิ้มกว้างทันที เขาชอบคำว่าหูฉี หนูนั่นคือออกมา
เลยหรือยาย..ยายศรีหัวเราะ ไม่ใช่ หมายความว่าแพงจนไต่ยिन
ราคาแล้วตกใจ พอดตกใจเข้าหูมันก็จะร้อนชุ่มฉ่ำ เอามือไปจับก็จะ
มีเสียงดังฉีๆ เหมือนอย่างเวลาเราจับหูหม้อร้อนๆ นะ เข้าใจไหม
ละ ดาวไม่ตอบ...เขากำลังคิด คิดว่าทำไมคนถึงเรียกผ้าแบบนี้
ว่าผ้าลูกไม้ มันน่าจะเรียกว่าผ้าดอกไม้มากกว่า ถ้าจะให้เหมาะ
ก็ต้องเรียกผ้าสวนดอกไม้ มีรูเยอะแยะมาต่อกันเป็นรูปดอกไม้
เต็มไปหมด

ยายเปิดร้านของตัวเองด้วยนะตอนนั้นนะ เซ้าเขาเอาที่ตลาด
มิ่งเมือง แต่ก่อนโก๊จะตายไปที่นั่นนะ แบบยายก็วาดใหม่ให้เองมั่ง
เอาตามอย่างแค็ตตาล็อกของฝรั่งมั่ง เสื้อผ้าที่ดาราเขาใส่ๆ กันใน
นิตยสารมั่ง เอามาปรับให้เข้ากับรูปร่าง แล้วก็ตกแต่งไม่ให้มัน
เหมือนกันกับในหนังสือเสียทีเดียว ประเดี๋ยวจะใส่ไปจะเอากับ
คนอื่นที่เค้าลอกแบบเดียวกันมา/ฟังดูน่าสนุกจัง/สนุกลูก...สนุก

ลูกค้าก็มีแต่พวกคุณหญิงคุณนาย คุณหนูบุตรผู้มีอันจะกิน
ทั้งหลาย ละก็พวกดาวสังคม คนพวกนี้เขามีเงินมีทองไม่ต้อง
ทำงาน วันๆก็นั่งคิดนอนคิดแต่จะแต่งตัวสวยๆงามๆออกงาน
ราตรีสโมสร สิ่งตัดกันคราวเดียวสองสามชุดก็มี/ถ้าอย่างนั้นยาย
ก็รวยสิ.../ก็ทำได้เยอะอยู่นะ ลูกค้าแน่นจนทำแทบไม่ทันแหละ
แต่ทำได้ไม่นานก็เลิกมาแต่งงานเสียก่อน ยายมันโง่รักเขา
จนเชื่อเอาเสียทุกอย่าง ปล่อยให้เขาหลอก จากนั้นยายศรี
ก็เงียบไปไม่พูดอะไรต่อ

ยาย...ยายจำ ดาวเรียกแต่ยายไม่ตอบ ล่องหนลุ่มร้าง
ในภวังค์ทั้งๆที่หนึ่งนั่งนอยู่ตรงหน้า แล้วเขาเห็นเงาฝนระริกริน
นั่นอีกครั้ง

วิบวามในดวงตายาย

แมวกุหลาบดำ

ถัดจาก ทรงจำของแสงพร่างในป่าวันที่เขาเกิดก็มาเป็นตอนกำลังเลื่อนกระเพื่อมหลายวันต่อมานั้นเลย ดาวเคยพยายามนึกว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง...ตรงกลางระหว่างห้องที่มีแดดรำรังสาดเข้ามาทางหน้าต่างกับการโยกโยนออกไปที่ละน้อยนั้น แต่นึกอย่างไรก็นึกไม่ออก

เขาอยู่ในอ้อมกอดแม่ กับมีเชื่อว่าดาวและลิมตาได้ทั้งสองข้างแล้ววันนี้ แต่มันยังปรับแสงได้ไม่ดีนัก ทุกอย่างแลดูมืดดำจนเขาจำสับสนอยู่หลายปีว่ามันเป็นเวลากลางวัน และประกายจ้าที่สาดลอดร่มไม้ใบที่ปลงมาพวกนั้นคือแสงดาว...! โกลโพน หลังจากนั้นเมื่อโตขึ้นและถามแม่ว่าดวงดาวพรราวฟ้าพวกนั้นกำลังทำอะไรกัน แม่ก็ตอบสั้น ๆ ว่า *มอดไหม้/มอดไหม้อะไร.../มอดไหม้ตัวมันเอง* แล้วดาวก็ถึงเข้าใจว่าทำไมทางช้างเผือกเมื่อดกระบนตัวตาววดตงจึงเป็นสีน้ำตาล พวกมันคือฝุ่นดวงดาวที่แผดเผาตัวเองจนหลงเหลือให้เห็นเป็นແ່ຜงູນຮູລີສີ່ນ້ຳຕາລບນທ້ອງຟ້າຮີດເຮືຍຍາມເຮົາ

ขณะพยายามจะประติดปะต่อว่าอะไรเป็นอะไร อ้อมกอดกระเพื่อมเคลื่อนไหวในอากาศนั้นก็หยุดนิ่ง มีแต่ลมโชนพลิว

บางๆ *ถึงแล้วดาว...* เขาได้ยินเสียงแม่พูด ชั่วครู่เมื่อตาเริ่มปรับแสง ได้ชม मुखมัวพร่าพรายในตอนแรกก็เริ่มกระจำงใส และค่าคืนที่รู้สึกไปเองนั้นก็ถูกแทนที่ด้วยท้องฟ้าสีคราม ดอกบัวบานส่งกลิ่นหอมอ่อนโยนมาในสายลมอ่อนรอนตอนดาวเห็นบ้านของเขาครั้งแรก แต่เขาก็ไม่ได้สนใจมันนักหรอกตอนนั้น แสงดาววาบจ้ายังคงองยิดห้วงนึกแน่นอน...และเขาก็เผชิญเหลือบไปเห็นแมวภูหลายตัว

มันมาคอยอยู่ก่อนแล้ว นิ่งหลังตรงเห็นวิกลางพุ่มหัวใจ ริษยาในรางกลางระเบียบหน้า จ้องเขาแนวด้วยดวงตาเบิกกว้าง ที่เห็นมันหรือปิดเป็นขีด...ไม่กะพริบ ทันทีที่สบตา มันก็ขยับปากจับๆ เหมือนกับจับเคี้ยวโดยไม่มีเสียงลอดออกมา แต่ถึงอย่างนั้น ดาวก็ยังได้ยินมันพูดเข้ามาในหัว...*สวัสดิ์ คนมาใหม่* ใช้เสียงบิบบนแหลมสูงแบบแมว และมีบางอย่าง...เขาไม่แน่ใจ อะไรสักอย่างกึ่งเยาะหยันกึ่งถืออำนาจในน้ำเสียงนั้น ดาวเพิ่งเกิดแค่ไม่กี่วัน ยังพูดไม่ได้ เลยไม่ได้ตอบอะไรมัน...แล้วเขาก็ไม่ชอบขึ้นหน้ามันตั้งแต่ครั้งแรกที่เห็น

ดาวเบนความสนใจกลับไปที่บ้าน อาจเพราะในตอนนั้น เขายังตัวเล็กมันจึงแลดูเป็นสิ่งที่ก่อสร้างขนาดมหึมา ทาสีฟ้าอมเทา ตุ่นๆ เหมือนสีของเมฆเวลาพายุ เว้นแต่ตรงขอบริมที่โดนแดดฝนจนสีหลุดล่อนไปที่เปิดเปลือยให้เห็นสีเขียวอมฟ้าซึ่งเป็นสีเดิมข้างใต้ แล้วดาวก็เรียกสีนั้นตามอย่างยายศรีว่า *สีโคก* แม้ออดนึกสงสัยไม่ได้ว่ามันคือสีเขียวหรือสีฟ้าหรือสีอะไรกันแน่ และทำไมถึงถูกเรียกเศร้าสร้อยอย่างนั้นทั้งๆ ที่ไม่ได้ให้ความรู้สึกอย่างนั้นเลยแม้แต่น้อย นอกจากบางครั้ง...บางครั้งที่เผชิญเหลือบเห็นริมขอบถลอกปอกเปิกนั้นในตอนโพล้เพล้

มุมน่าแพ่งพันแดดด้านหนึ่งมีมอสส์ขึ้นครึ้มเป็นหย่อมบั้น
แซมด้วยต้นไม้เล็ก ๆ ไม้รัฐชื่อ... ลำต้นโศกเดี่ยวเหมือนสายน้ำ
กับมีใบเล็กจิวเหมือนผลึกทราย ตอนยังเล็กเขามักใช้เวลาครั้งละ
นาน ๆ นั่งย่องจ้องมองพวกมัน จินตนาการว่ามีขนาดตัวเท่ากับมด
เดินเที่ยวเล่นลัดเลาะไปบนเกาะเล็กจ้อยที่มีน้ำสีโศกโอบล้อม
แต่ไม่ว่าจะสมมติตัวเองกระจอยร้อยแค่ไหน เกาะพวกนั้นก็ยิ่ง
กระจิริดเสียจนต้องเดินวนไปวนมานับสิบ ๆ รอบกว่าจะพอใจ

จ่อมจ่อมกับอะไรได้ที่ละนาน ๆ นี่นะกรรมพันธุ์รัฐมัย ยายศรีว่า
ตาทวดตงโง... จมกับความฝังใจจะกลับบ้านเกิดเมืองนอนให้ได้
ตาสว่างก็จมอยู่กับความน้อยเนื้อต่ำใจทั้งชีวิต ตาโสวไม่ใช่คน
เก็บเนื้อเก็บตัวก็ยังไม่ว่าง่วนทำอะไรอยู่ที่กระท่อมนั่นอยู่ได้เป็นปี
กระท่อมหลังที่ว่างอยู่หลังบ้าน เลยก่อนน้ำเข้าไปหน่อย แต่ดาวไม่ได้
เห็นบ่อน้ำในวันแรกที่มาบ้านหрок กว่าที่จะเห็นก็อาจหลายวัน
หรือหลายเดือนต่อมา ไม่ก็นานเป็นปีไปแล้ว... เขาไม่แน่ใจ มัน
เป็นบ่อรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทอดยาวตลอดแนวตรงกลางระหว่าง
รั้วที่คลุมไว้ด้วยเถากรรมกรกับตัวบ้าน ลึกกับเปลี่ยนสีได้
บางวันสีเหลืองเหมือนพรายน้ำและกระจ่างใสอย่างกับดวงตา
กระจกของแมวกุหลาบดำ อีกวันเป็นสีเขียวคล้ำคล้ำ ในวัน
ฝนตกจะเป็นสีโศก... แบบซุ่น ๆ และเศร้าเหมือนสีเก่าของบ้าน
ที่เห็นยามพลบเพล

ริมบ่อด้านหนึ่งมีเก้าอี้กับโต๊ะเหล็กดัดตั้งอยู่ และเป็นตรงนั้น
ที่เขาจะตื่นพบแม่ นั่งอยู่ทุกเช้า เงียบเชียบ นั่งงันเหมือนรูปปั้น
มีแมวกุหลาบหมอบกับตัก ปลายบ่ออีกข้างเป็นทิวพุดรักษาปลูก
ชนิดแน่น เลยแนวดอกสีแดงเจิดจ้าขึ้นไปจะเป็นต้นหนู และ

ใต้ต้นทุ่นก็คือ *กระท่อมจมจ่อม* ของตาไสวที่ยายศรีว่า เอียงกระท่อมเหมือนต้นไม้โยหยาแตก มีบานประตูเก่าแก่ที่บวมขึ้นจนจับปิดไม่เข้า เอาแต่เอาค้ำงให้มองเข้าไปเห็นเตียงคลุมด้วยผ้าห่มดำดำลึง ใบสีเขียวหลากหลายเฉดเป็นแจก ๆ กับลูกสีแดงของมันช่างดึงดูดใจเขา เวลาไม่มีอะไรทำดาวจะชอบไปยืนตรงริมประตูดูแสงรำไรลอดหน้าต่างที่บ้านปิดตกห้อยรุ่งริ่งลงมาเรียงระบำบนผ้าห่มใบไม้ นาน ๆ ที่จะเห็นมีแมงมุมมาทอใยทิ้งไว้ตามมุมหน้าต่าง เป็นเส้นสีรุ้งบอบบางเหยิบไหว ๆ ในสายลม... นั่นก็เป็นอีกอย่างที่เขาชอบยืนจมจ่อมมองครวระนาน ๆ

จนเหลือบไปเห็นผีเสื้อกลางคืนเข้าวันนั้น เกาะพรางในเงามืดใต้หน้าต่าง ตัวใหญ่เท่านกกาเหว่า กับมีจุดสีน้ำตาลไหม้กลางปีกที่มองเหมือนดวงตามที่มากำลังจ้องสะกดโทรทัศน์กรือยกลับมาทำเอาดาวเย็นสันหลังวาบ ขยับตัวไม่ได้อยู่ครู่ใหญ่ นับแต่นั้นเขาก็ไม่ได้ไปเล่นแถวนั้นบ่อย ๆ อีก นอกจากไปยืนตรงช่องที่แหวกทิ้งว่างกลางแนวรั้วต้นพุระหงหลังกระท่อม รอดูรถไฟที่จะแล่นผ่านวันละสองครั้ง เร็วรีราวกับจะลากบ้านปลิดปลิวตาม... ถูถูถูกั๊ก กระเด็นกระดอนผ่านที่ราบ ป่าทึบ กระดืบขึ้นภูเขา ปล่อยให้กลิ้งโกลิ้งในมหาสมุทรไหนสักแห่ง ก่อนจะลากสะเทินผิวน้ำกลับขึ้นตั่งฝั่งแดดให้แห้งตรงที่เก่า... ที่นี้

ดาวชอบเรื่องเล่าของยายศรี และชอบเชื่อว่านี่เองที่เป็นสาเหตุทำให้บ้านมีกลิ่นฝนกรุ่นอยู่ตลอดเวลาแม้ในเวลาแดดสดสว่าง แต่แม้ว่านั่นเป็นเพราะเขาเกิดวันฝนตกต่างหาก และว่ามันเป็นเขาที่เป็นคนพาขึ้นฝนนั้นมา *ฝนพรำเป็นละอองฝอย ๆ ลงมาเหมือนหมอกติดต่อกันวันแล้ววันเล่า จนถึงวันที่สาม ดาว*

ก็ถึงเกิด แล้วฝนก็หยุด จากนั้นแดดก็ออก โยธราดบังอย่างกับ
แก้ว มีหยดน้ำเกาะตามต้นไม้ใบหญ้าสะท้อนแสงแวววาว แม่เลย
ตั้งชื่อลูกว่าดาว เพราะประกายระยิบระยับพวกนั้น เพราะลูกเป็น
ดาวส่องใจแม่

ขึ้นฝนไร่ที่มานั้นยังทำให้ขนมัน ๆ ของแมวถูกลาบดำพลอย
มองเหมือนกับเปียกปอนตลอดเวลาไปด้วย มันเคยมีชื่ออื่นอยู่
ก่อนแต่ดาวไม่เคยรู้ รู้แต่ที่แม่มาเรียกมันเสียใหม่ว่าถูกลาบดำ
ก็เนื่องจากไปได้ยินเพลงเก่าในวิทยุชื่อเพลง *ถูกลาบดำ* ของ
สุนทราภรณ์ รวมทั้งลวดลายซ้อนทับเป็นชั้น ๆ ตรงกลางหลัง
ที่ไล่น้ำหนักจางละลายเหมือนระบายด้วยสีน้ำจากดำใหม่ไปหา
นวลม่วงของละอองทราย ซึ่งก็ไม่ได้ดูเหมือนดอกถูกลาบนัก
หรือ มองแทบไม่ออกเป็นดอกไม้ด้วยซ้ำจะไป แต่พอมา
เรียกอย่างนั้นเข้าเลยพานเห็นเป็นดอกถูกลาบขึ้นมา โดยเฉพาะ
เวลามันขดกลับเป็นวงกลม

มันเป็นแมวตัวเมีย มีตาดวงโตสีเขียวอ่อนเหมือนพรายน้ำ
เรื่องร้องกับเสียงร้องออดอ้อนอ่อนหวาน เดินเห็นย่างเยื้องเซื่องช้า
กริดกราย นิ่งนอนก็จะคอยขดหางเก็บไว้ข้างตัวเรียบร้อย และ
จอมมารยาสาไทย นอกจากชอบพูดไม่ออกเสียงเข้ามาในหัว
มันยังชอบทำเสียงอุทานแปลก ๆ ด้วย กลั้วกล้ำในลำคอคล้าย ๆ
เวลาคนทำเสียงเฮอะ...ฮือ...หรืออะไรทำนองนั้น เขาไม่รู้จักอธิบาย
อย่างไรถูก เสียงแบบที่ให้ความรู้สึกกึ่งบ่นกึ่งพูดกึ่งอุทาน กึ่ง
รำคาญกึ่งประชดประชันกึ่งกระแนะกระเหน็จ อาจเป็นเสียงเฉพาะ
ตัวที่มีแต่แมวมี้ก็ได้ เอาไว้ใช้แสดงอารมณ์แบบที่มีแต่แมวเท่านั้น
มีอารมณ์แบบที่มนุษย์ไม่รู้จัก

เวลาแม่อุ้มมัน มันยังชอบชำเลื่องมองเขาทางหางตา และถ้าเปลือไปสบเข้าเท่านั้นมันก็จะรีบบีบหรือลงจนเกือบเหมือนหลับ เห็นเป็นแค่ขีดทลุขยวบนหน้าสีดำๆ จากนั้นก็จะจัดแจงขยับปากจับๆ พุดลอลมเข้ามาในหัวทันควัน...เห็นมัย แม่เธอรักชั้นก่อนจะลืมตาลอยหน้าแบบ...มากกว่าเธอ...รู้ไว้ เวลาเขาทำอะไรพลาดมันก็จะรีบทำเสียงฮือฮืออย่างที่ว่านั่นทันที พร้อมกับส่งสายตาเอือมระอาแบบ...โง่จริงลูกมนุษย์ เธอนี่ช่างไม่รู้อะไรเลย และถ้าแม่เกิดกอดจูบลูบผมเขาให้มันเห็นเข้า มันก็จะต้องค้อนใส่หัวบ ก่อนมองเมินตาขวางมูมปากง้ำขึ้นทันที

ที่กับแม่มันก็จะคอยจ้องหาโอกาสสบตาเธอเหมือนกัน...ตลอดเวลา พอเธอหันไปเห็น มันก็จะรีบทำเป็นหลับตาพริมนิมนวล ชั่วอึดใจก็ลืมมองด้วยนัยน์ตาคำหวานน้ำแบบที่มีให้แม่เพียงคนเดียวเท่านั้น...นัยน์ตาคำหวานที่ฉานฉายพรายน้ำวาวแวแบบฉันรักเธอเหลือเกินนั้น ผ่านไปหนึ่งวินาทีก็จะพริพริมนิมนวลแล้วเปิดลืมหวาน้ำอีก ลืมหรือวูบๆ วาบๆ นำหมันใส่อยู่อย่างนั้นไป ไม่ยอมหยุดจนกว่าแม่จะทนไม่ไหวเอือมมือไปอุ้มมันขึ้นมากอดแน่นๆ จนได้ยินเสียงครางออกมาแผ่วๆ นั้นหรือกเธอก็ถึงจะจูบเข้าที่กลางหน้าผากกระด่ากระด่างอันมีแต่ความคิองเง่าอยู่ข้างในของมัน แม่หลงใหลมันมากที่สุดทีเดียว

แต่ที่เขาไม่ชอบที่สุดเกี่ยวกับนังแมวทุกหลายคำก็คือมันชอบสอดแนมเขา เวลานั่งทำอะไรที่โต๊ะกินข้าว มันจะชอบย่องเงียบมานอนบนบันไดชั้นบนสุดข้างหลัง แสร้งทำเป็นหลับตา แต่เขารู้เขารู้มันกำลังแอบดูเขาอยู่ผ่านเปลือกตางับปิด ส่งกระแสจิตเข้ามาสำรวจความคิดเขาทางท้ายทอย ไม่ก็จะทำเป็นหันเหมือน

เมินมองทางอื่น แล้วสูบกสิ่นนี่ก็คิดเขาผ่านปลายหางตา

เวลาออกไปเที่ยวเล่นข้างนอกก็จะชอบเห็นมันตรงไหนตรงนี้อยู่เสมอ ทั้ง ๆ ที่ก่อนเดินออกจากบ้านมายังเห็นมันหลับอยู่กับนั่นบนไค่ ไม่ก็ตรงเท้าแขนเก้าอี้ที่ประจำในห้องนั่งเล่น แต่พ่นออกมาไม่กี่ก้าวก็จะเห็นมันมาอยู่ข้างนอกตั้งแต่ตอนไหนไม่รู้แล้วนั่งหลังตรงแหงนหน้าอยู่บนกิ่งจำฉาเหมือนอีกาตัวหนึ่ง ไม่ก็นอนแผ่ละอองเกสรพรางพรหมโค่นกระถินธรรงค์ต้นไหนสักต้นผลุบโผล่ล่อลับตามพงหญ้า บางครั้งก็เป็นแค่หมอกดำไหม้วาบไหวไม่เห็นกระจ่างเต็มตา แล้วยังเคยเห็นมันกระโจนหายไปเงารางใต้หน้าต่างกระท่อมผีเสื้อกลางคืนนั่นด้วยสองครั้ง

หนหนึ่งเขาสิมตาสขึ้นกลางดึก แล้วก็ต้องตื่นตระหนกจากศูนย์จนถึงสุดขีดทันทีที่เห็นแววามวบขึ้นในกลางมืดมน ดีว่าไม่ได้ร้องแแรกแหกกระเชอเพื่อคลั่งเสียดสี แต่กระถกถีบขึ้นนั่งขีดหัวเตี้ยตัวลั่น เพ่งมองอีกครั้งถึงเห็นว่าเป็นดวงตาพรายน้ำของแมวมัน ความคิดที่ว่านอนหลับฝันไม่รู้ื่อไหนอึเหนโดยมีนางแมวบ้าเจ้าเล่ห์นั้นนั่งมองอยู่ข้างหมอน ทำดาวหัวเสียขนาดนี้ก็อยากจับมันที่หางแล้วหมุนรอบตัวขวังมันออกนอกจักรวาลไปให้รู้แล้วรู้รอด แล้วมันก็อ่านความคิดเขาได้อีก รีบกระโจนผลุงผ่านประตูที่แง้มปิดไว้ออกไป นับแต่นั้นเขาก็ต้องคอยตรวจตราปิดประตูลงกลอนแน่นหนา ก่อนเข้านอนทุกคืน เพื่อให้แน่ใจว่ามันไม่ได้ขึ้นมาแอบอยู่ที่ไหนในห้องแล้วออกมานั่งมองเขาเวลาหลับอีก

แต่มันก็ยังย่องเข้าไปป้วนเปื้อนถึงในความฝันของเขาอยู่ดี...หลายที ทีหนึ่งในความฝันนั้นมันยังชวนเขาไปเดินเล่นจนถึงที่

วงแหวนน้ำ...ราวกับเป็นเพื่อนรักกัน กระโจนลงน้ำได้ก็เปล่งกาย เป็นตัวนก หงายท้องลอยคอพลงตีทางแบนๆ เหมือนกล้วยทับ ลงกับน้ำพยักพเอ็ด ดีว่าเขาไม่ได้เดินตามมันลงไป แม่ในฝัน จะรู้สึกราวกับมันเป็นเพื่อนรักจริงจังและลืมไปแล้วว่ายังว่ายน้ำ ไม่เป็น ไม่เช่นนั้นคงจมน้ำตายในฝันไม่ได้ตื่นกลับมาอีกเลย และถึงจะไม่เคยตื่นกึ่งกลางความฝันที่มีมัน แต่เขาก็แน่ใจว่าจะ ต้องเป็นคืนแบบนั้นแหละที่มันแอบมานั่งข้างหมอน เฟงกระแลจิด ซอนโซเข้าไปเที่ยวเล่นในหัวเขา

แต่เวลาแม่ตื่นอยู่มันก็จะไม่มาอยู่กับเขานัก มัวคอยเอาแต่นั่งหมอบรอบๆ แม่ไม่เป็นอันทำอย่างอื่น พร่ำบิบัติลืมนตา ซ้ำๆ ซากๆ รอ ให้แม่หันมาสบตามัน อุ้มมัน พุดกับมัน ลูบขนที่ มองเหมือนเปียกโชกไม่เลิกของมัน จดจ่อเสียจนถ้าแม่ลืมสนใจ แล้วเดินไปโดยไม่แตะต้อง มันก็จะขุ่นข้องจนพ่นลมออกมาทาง จมูกแรงๆ เสียงดังพืดพาด...ไม่สบอารมณ์

ในทรงจำกระต่อนกระแทนเท่าที่นี้ก็ออก ดาวก็ไม่เคยเห็นมัน ค่อยมาวุ่นวายกับยายศรีสักเท่าไร แต่หมอบอยู่ห่างๆ ตาม มุมโน้นมุมนี้ คอยแอบฟังเรื่องที่ยายศรีเล่าให้เขาฟัง บางหนัก ก็แค่นั่งผ่านประตูห้องที่เปิดค้างไว้ไปเสียบๆ กุหลาบเอ๋ยกุหลาบ... ยายจะเรียกเวลาหันไปเห็น แล้วกุหลาบดำก็จะหยุดเป็นบางครั้ง... แต่ไม่ทุกครั้ง หันมาพริ้มตากะพริบให้ยายสองทีแล้วก้มหน้า เดินต่อ นอกจากหนสองครั้งที่เขาเห็นยายนั่งอยู่กับพื้น ประคอง ดึงหน้าดำๆ ของมันยื่นออกมา ก้มมองเข้าไปในดวงตาบ่อน้ำใส พยักพเอ็ดหน้าให้หน่อยๆ เหมือนคุยกันด้วยสายตา...ประหนึ่ง เพื่อนชีวิต

พวกแมวมันพูดไม่ออกเสียงก็ได้เน่า ยายศรีว่า แล้วน้ำเสียง
ยกย่องอย่างกับพวกมันเป็นสัตว์วิเศษเสียเต็มประดาทำให้ดาว
หงุดหงิดขึ้นมา รู้เน่า ยายไม่ต้องมาบอก เขารู้หรอก นังกุหลาบ
มันพูดแบบนั้นออกบ่อย...เป็นคำนึกคิดที่มึนเข้ามาในหัวเขา
ส่งสายตาลอบฆ่าเลื่องเย้ยหยัน เตี้ยวลิมเตี้ยวพริ้มปิดกระซิบ
ปะหลับปะเหลือกบอกรักแม่ หวดแทงหางกับพื้นทำท่าย เหวี่ยง
บันท้ายใส่ไมยี่หระ ฟันลมออกจุมุกพืดพาดเวลาไม่ได้อย่างใจ
ไปจนถึงอุทานกลั๊กล้าเฮ้อๆ ฮ่าๆ บ้าๆ บอๆ นั้น มันพูดทุกวิธีที่จะ
ทำได้ แล้วยังพูดมาก นหวกหูกจะตาย

ยายเคยเล่าว่ามีแมวกอีกตัวหนึ่ง ชื่อสิงโตนะไอนั้น ละก็จับหนู
เก่งนัก เข้าขึ้นก็จะคาบเอามากองเรียงกันเป็นตับ อุตสาห์ไปล่าจับ
เอามาให้เรากิน/แหะ ดาวร้องลั่น ยายศรียิ้มขัน มันคงคิดว่า
เราเป็นแมวเหมือนกับพวกมัน นั่นก็เหมือนกัน...ทำเอาเขาอารมณ์
เสียขึ้นทันทีเมื่อคิดว่าพวกแมวมันบังอาจนับเขาเป็นพวก แต่เนิ่น
ก็ยังไม่ร้ายเท่า...ต้นตระกูลมันก็มาจากเมืองจีนเหมือนกันกับเรานะ
ไอ้ตัวลายๆ พรรคอย่างนี้นะ ได้ยินยายพูดอย่างกับพวกมันมี
ชาติตระกูลมีบรรพบุรุษเชื้อสายเดียวกัน เขาก็ยิ่งหมั่นไล่ขึ้นมา
แทบทนไม่ไหว บ้านเราตอนนั้นสั่งเครื่องสี่ขาจากเมืองนอกใช้มัย
ได้ครึ่งทางก็ต้องมาต่อเรืออีกทอดที่ย่องกงแล้วถึงจะลงมาเมืองไทย
พวกตังเกี๋ยนั้นก็จับแมวใส่มาในเรือด้วย เอาไว้ช่วยจับหนู
มาถึงเราพอเปิดลังดูเข้าเท่านั้น...เจอของสมนาคุณเลยก่อนเพื่อน
ทั้งแม่ทั้งลูกนอนหลับกันเกลื่อนเลยที่เดียวในนั้น ว่าแล้วยาย
ก็หัวเราะเสียงดัง ทำเอาดาวพลอยหัวเราะตาม เตี้ยเก็บไว้จับ
หนูที่โรงสี่สาม เอามาที่นี้สอง สิงโต กับอีกตัวสีน้ำตาลอ่อนลายๆ

ยายจำชื่อไม่ได้แล้ว

แล้วไปไหนแล้ว.../สิงโตเทรอ โดนงูเห่ากัดตาย/ไม่ๆ
ตัวน้ำตาลอ่อนที่จำชื่อไม่ได้.../หายไปเฉยๆ คนเค้าเลยชอบว่า
แมวมันมีเก้าชีวิตไง อยู่ๆ ก็หายไปได้ ตาสว่างออกตามหา
เท่าไรๆ ก็ไม่เจอ คงตายแหละ แต่ไม่มีใครรู้ว่าพวกมันไปซุก
ตายกันที่ไหน บางคนก็ว่ามันไปแอบตายกันบนหลังคา แต่เวลา
รื้อซ่อมก็ไม่เห็นจะเจอซาก อย่างน้อยก็ต้องมีโครงกระดูกเหลือ
ให้เห็นมั้งสิ แต่ไม่มี ลึกลับจะตายไปไอ้ตัวพวกนี้แล้วกูหลาบดำ
ละยาย.../ตัวนี้มาทีหลัง สิงโตตายไปตั้งนานละตอนนั้น ตอนมา
ตัวเล็กเท่าฝ่ามือเอง เดินสะเก๊ะสะเก๊ะพอมแห่งจะตายมีตายแหละ
อยู่แถวชายป่า แม่ดาวเอาข้าวคอกปลาหูกูไปล่ออยู่ตั้งเป็นนานกว่า
จะยอมให้จับหัวลูบหาง

แต่จะว่าไป นอกเหนือจากเรื่องทำตัวประจบประแจง
น่าหมั่นไส้ จอมมารยาสาไทย ชอบส่งกระแสนึกคิดไม่เข้าท่ากับ
เสียงอุทานบ้าๆ บอๆ นั้นเข้ามาในหัว และติดตามสอดแนมเขา
ไปทั่วๆ...มันก็ไม่ได้เป็นแมวชั่วร้ายอะไร นานๆ ครั้งยังเคย
กระตังย่องมานั่งใกล้ๆ ทำญาติดีเหมือนกับเป็นเพื่อนชีวิตมิตรรัก
เจียบเจียบไม่ขยับ เบิกกว้างดวงตาพรายน้ำเลือนลอยราวกับ
กำลังมองย้อนกลับไปในช่วงอดีตไกลแสนไกล แหละเป็นในเวลา
แบบนั้นที่ดาวจะรู้สึกถึงบางอย่าง อะไรสักอย่างแสนอ่อนโยน

...โรยรินในอากาศ ตรงกลางระหว่างเขากับแมวกุหลาบดำ